

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
Samostatné oddělení Vědecký orgán CITES
– vydává odborná stanoviska
Kontakty: Nuselská 39, 149 00 Praha 4,
tel.: +420 724 177 677, e-mail: cites@nature.cz
http://www.nature.cz

ODKAZY

Oficiální webové stránky úmluvy CITES
http://www.cites.org

Informace o obchodování s ohroženými druhy
(databáze WCMC)
http://www.unep-wcmc.org

Texty aktuálních předpisů CITES v českém jazyce
http://www.mzp.cz/cz/cites_legislativni_zajisteni_umluvy

ZÁKLADNÍ LEGISLATIVA CITES

ČESKÁ REPUBLIKA:

Zákon č. 100/2004 Sb. o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy). Naposledy novelizován zákonem č. 346/2009 Sb.

Vyhláška k zákonu o obchodování s ohroženými druhy

EVROPSKÁ UNIE:

Nařízení Rady (ES) č. 338/97 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi – základní nařízení

Nařízení Komise (ES) č. 865/2006 – hlavní prováděcí předpis k nařízení Rady (ES) č. 338/97

Nařízení Komise (ES) č. 407/2009 (Přílohy A-D, průběžně aktualizováno)

Nařízení Komise (ES) č. 359/2009 o pozastavení dovozu exemplářů určitých druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin do Společenství (předpis se často mění, obvykle je vydáno nové nařízení)

© Ministerstvo životního prostředí, 2009

Fotografie: © Adam Kurz

Vytištěno na EKO kartonu vyrobeném z recyklovaných vláknin.

ZJEDNODUŠENÝ PŘEHLED DOKUMENTŮ A VYDÁVAJÍCÍCH ORGÁNŮ POTŘEBNÝCH K NAKLÁDÁNÍ S EXEMPLÁŘI CITES V EU

Jedinec druhu z přílohy	A	Kde získám potřebné dokumenty	B	Kde získám potřebné dokumenty	C	Kde získám potřebné dokumenty	D	Kde získám potřebné dokumenty
Jak s ním chci nakládat?	Potřebuji dokumenty		Potřebuji dokumenty		Potřebuji dokumenty		Potřebuji dokumenty	
Držení či chov pro neobchodní účely	RL ¹ + ZCH	KÚ	RL ⁶ + ZCH	KÚ				
Komerční využívání (prodej, koupě, výměna, vystavování za úplaty atd.) v rámci ČR nebo EU	RL (pouze v ČR) + V (ČR i EU) + ZCH + ZO	KÚ ⁵	Doklad o legálním původu ⁷ + ZCH + ZO	Od předchozího vlastníka				
Nekomerční využití (přednášky, ekologická výchova, cestování v rámci EU)	RL (pouze v ČR) ² + ZCH	KÚ	Doklad o legálním původu ⁷ + ZCH	Od předchozího vlastníka				
Dovoz ze třetí země (mimo EU)	DP ³	MŽP	DP ³	MŽP	VP + OD (pokud je druh CITES III, pokud není CITES – pouze OD)	Výkonný orgán CITES země vývozu (VP) Celní úřad na hranicích (OD)	OD	Celní úřad na hranicích
Vývoz mimo EU	VP ⁴	MŽP	VP (RL ⁶)	MŽP	VP	MŽP		

Kočka rybářská (*Prionailurus viverrinus*), CITES II, příloha B

Použité zkratky:

- RL registrační list
- V výjimka ze zákazu obchodních činností udělená v souladu s čl. 8 nařízení Rady 338/97
- DP dovozní permit (povolení k dovozu)
- VP vývozní permit (povolení k vývozu)
- OD oznámení o dovozu (formulář lze získat na celním úřadě přímo na hraničním přechodu)
- KÚ příslušný krajský úřad
- SCHKO správa chráněné krajinné oblasti nebo národního parku, pokud zde má žadatel trvalé bydliště
- OÚ ORP obecní úřad s rozšířenou působností
- MŽP Ministerstvo životního prostředí
- ZCH záznamy o chovu (vede držitel exempláře)
- ZO záznamy o obchodu (vede držitel exempláře)

Poznámky:

- ¹ Pokud je druh zvláště chráněným na území ČR, slouží místo RL výjimka ze zákazu chovu podle § 56 nebo osvědčení o vzetí do evidence podle § 54 zákona č. 114/1992 Sb., které vydávají místně příslušné SCHKO, OÚ ORP a KÚ
- ² + V lze doporučit jako doklad o legálním původu v ČR i EU
- ³ Zároveň se vyžaduje vývozní doklad CITES ze třetí země
- ⁴ K žádosti o vývoz CITES I je někdy vyžadováno dovozní povolení třetí země.
- ⁵ V může být též z jiného členského státu EU
- ⁶ RL, pokud je pro druh stanovena povinná registrace a doklady dle pozn. č. 7)
- ⁷ Jakýkoliv doklad prokazující legální původ, který správní či kontrolní orgán uzná za věrohodný (kopie dovozních povolení, potvrzení o povoleném dovozu, registrační list, faktury, účtenky, stvrzenky, záznamy o chovu a obchodu, doklad o převodu apod.)

ÚMLUVA CITES & EVROPSKÁ UNIE

INFORMACE O OBCHODOVÁNÍ S OHROŽENÝMI DRUHY ŽIVOČICHŮ A ROSTLIN PO VSTUPU ČR DO EU

Tukan obrovský (*Ramphastos toco*), CITES II, příloha B

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

ÚMLUVA CITES

CITES je oficiálně používaná zkratka Úmluvy o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora).

Cílem Úmluvy je zajistit, aby mezinárodní obchod s těmito druhy neohrozil jejich přežití ve volné přírodě. V současné době Úmluva zahrnuje více než 30 000 druhů živočichů a rostlin.

Úmluva CITES je v legislativě Evropského společenství (ES) zakotvena několika právními předpisy, které jsou závazné pro všechny členské státy Evropské unie (EU) a jsou nadřazené národním zákonům (viz přehled legislativy CITES).

Exemplář CITES je jakýkoliv živý nebo neživý jedinec živočicha či rostliny (nebo jeho část či výrobek z něj) patřící do druhu uvedeného v přílohách A–D.

PŘÍLOHY CITES

Druhy z příloh CITES I–III jsou podle nařízení ES členěny do příloh A–D.

Příloha A – druhy přímo ohrožené vyhubením a druhy, které se přirozeně vyskytují ve volné přírodě EU a jsou chráněny zákony členských států EU nebo legislativou ES na ochranu přírody. Ne všechny musejí být chráněny úmluvou CITES (zahrnuje např. všechny druhy evropských dravců a sov). Příloha A je tedy obsáhlejší než příloha CITES I.

Příloha B – zahrnuje většinu druhů z přílohy CITES II, některé druhy z přílohy CITES III, ale i druhy, které nejsou chráněny úmluvou CITES a jejichž dovoz do EU je pozastaven, neboť jako nepůvodní invazní druhy představují hrozbu pro evropskou přírodu - např. želva nádherná (*Trachemys scripta elegans*) a skokan volský (*Rana catesbeiana*).

Příloha C – tvoří ji seznam druhů z přílohy CITES III a některých druhů, které nejsou chráněny úmluvou CITES.

Příloha D – týká se některých druhů z přílohy CITES III a druhů, které nejsou chráněny úmluvou CITES. Jejich dovoz

Kobra naložená v alkoholu jako suvenýr z Asie, některé kobry jsou zařazeny v CITES II, příloze B

do EU je sledován a vyhodnocován na základě tzv. oznámení o dovozu – např. norek sibiřský (*Mustela sibirica*).

Seznamy druhů jsou uvedeny v nařízení Rady (ES) č. 338/97, které je dle potřeby aktualizováno (v současnosti nařízením Komise (ES) č. 407/2009).

NAKLÁDÁNÍ S DRUHY Z PŘÍLOHY A

(článek 8 nařízení Rady (ES) č. 338/97)

V Evropské unii je zakázáno komerční využívání exemplářů druhů z přílohy A. Komerční využívání je definováno jako nakupování, nabízení ke koupi, nabývání pro obchodní účely, veřejné vystavování pro obchodní účely, využívání pro obchodní zisk a prodej, držení za účelem prodeje, nabízení k prodeji nebo převážení za účelem prodeje. „Prodejem“ je míněna jakákoliv forma prodeje a rovněž i pronajmutí, směna nebo výměna.

VÝJIMKY ZE ZÁKAZU KOMERČNÍHO VYUŽÍVÁNÍ

Ze zákazu je možné případ od případu udělit výjimku, kterou ve správním řízení vydávají tzv. výkonné orgány CITES (krajské úřady). Výjimka neplatí pro dovoz a vývoz z EU, kdy je nutný jiný typ povolení (permit od MŽP).

Výjimky jsou dvojího druhu:

a. Výjimka pro konkrétní exemplář

– platí pro konkrétního nezaměnitelně označeného jedince (savci, ptáci a plazi – mikročip, ptáci narození a odchovaní v zajetí – bezešvý uzavřený kroužek – dále viz článek 66 nařízení Komise (ES) č. 865/2006). Výjimka platí po celou dobu života exempláře a pro jakoukoliv transakci v rámci celé EU (pokud informace ve výjimce obsažené stále odrážejí aktuální stav), je předávána novému majiteli spolu s příslušným exemplářem.

b. Výjimka pro konkrétní transakci nebo činnost

– např. pro jednorázový prodej, může být časově omezena či omezena na konkrétního majitele (v případě využívání exempláře pro vědeckou či osvětovou činnost). Je vydávána i pro jedince, které nelze trvale nezaměnitelným způsobem označit (např. mladé želvy rodu *Testudo* nelze čipovat, značení čipem se v zemích EU zpravidla používá od velikosti břišní části krunýře 10 cm). Vzhledem ke způsobu značení by měly být výjimky omezeny na jednu transakci mimo ČR a/nebo na více transakcí v rámci ČR.

POVINNÁ REGISTRACE EXEMPLÁŘŮ CITES

v ČR (§ 23 zákona č. 100/2004 Sb.)

Povinná registrace zůstává zachována pro živé savce, ptáky a plazy většiny druhů z přílohy A a některých druhů z přílohy B (viz příloha č. 2 k zákonu č. 100/2004 Sb. ve znění zákona 346/2009 Sb.). Exempláře musí zaregistrovat každý vlastník nebo tzv. „dlouhodobý držitel“ bez ohledu na to, zda exemplář využívá ke komerční činnosti.

Registrační povinnost se nevztahuje na druhy, které se vyskytují volně v přírodě České republiky (např. naše druhy dravců a sov, vydra říční, vlk, rys ostrovid), některé okrasné druhy ptáků a druhy, jež nelze nezaměnitelně označit (obojživelníci, ryby, bezobratlí, rostliny) a všechny neživé exempláře.

Registrační list je platný pouze na území ČR a měl by obsahovat veškeré známé informace o exempláři (datum narození, rodiče, čísla dovozních a vývozních povolení, jakékoliv další informace o okolnostech získání). Registrační list může účinně napomáhat při prokazování legálního původu exempláře. Sám o sobě je však pouze dokladem o splnění registrační povinnosti a nelze jej považovat za doklad o původu (není vydáván ve správním řízení a nesnímá z držitele odpovědnost za legální původ exempláře).

ZÁZNAMY O CHOVU A OBCHODU

(§24 zákona č. 100/2004 Sb. ve znění zákona č. 346/2009 Sb.)

S novelou zákona č. 100/2004 Sb., která nabývá účinnosti 1. 1. 2010, vzniká držitelům exemplářů CITES nová povinnost vedení tzv. záznamů o chovu a o obchodu. Každý, kdo chová či obchoduje s exempláři z přílohy A nebo B, je povinen o tom vést písemné záznamy. Podrobné informace k vedení záznamů a seznamy druhů, u kterých záznamy nejsou třeba, jsou uvedeny ve vyhlášce k zákonu č. 100/2004 Sb.

REGISTRACE EXEMPLÁŘŮ

provádějí výkonné orgány CITES

– krajské úřady (odbor životního prostředí)

DOVOZ A VÝVOZ

Dovozem a vývozem se rozumí obchod se třetími zeměmi (tj. mimo EU). K dovozu či vývozu exemplářů CITES z přílohy A a B je nutné dovozní i vývozní povolení (tzv. permit), který vydává výkonný orgán CITES s hlavní odpovědností

v ČR – Ministerstvo životního prostředí, Odbor mezinárodní ochrany biodiverzity, a v zemi dovozu/vývozu příslušný výkonný orgán dané země. Pro druhy z přílohy C je požadováno vývozní povolení země, ve které je druh zařazen do přílohy CITES III. Pro dovoz druhů z příloh C a D je vyžadováno oznámení o dovozu, které lze vyplnit na celním úřadě na hraničním přechodu.

Cycas indický (*Cycas circinalis*), CITES II, příloha B

ORGÁNY CITES V ČR

Ministerstvo životního prostředí

Odbor mezinárodní ochrany biodiverzity
– výkonný orgán CITES s hlavní odpovědností
– vydává dovozní a vývozní povolení
Kontakty: Vršovická 65, 100 10 Praha 10,
tel.: +420 267 122 480, e-mail: cites@mzp.cz,
http://www.mzp.cz

Krajské úřady, orgány rostlinolékařské péče

– místně příslušné výkonné orgány
– udělují výjimku ze zákazu obchodních činností
– provádějí povinnou registraci exemplářů
– vydávají osvědčení pro uměle vypěstované rostliny použitelná místo vývozních povolení

Česká inspekce životního prostředí

Oddělení kontroly CITES
– kontrolní orgán
– dohlíží na dodržování právních předpisů
Kontakty: Na Břehu 267, 190 00 Praha 9,
tel.: +420 222 860 308, pohotovost: +420 731 405 056,
e-mail: cites@cizp.cz
http://www.cizp.cz